

Chúng Ta Đang Dần Mất Nha Trang

Khanh Hoa TV

Cứ mỗi lần ghé Nha Trang là tôi nhớ đến ca khúc bất hủ “Nha Trang ngày về” của Phạm Duy. Nhưng mỗi lần về Nha Trang là mỗi lần trải nghiệm những cái mới không hẳn là tốt đẹp. Cái thành phố biển Nha Trang thơ mộng trong ca khúc đó, cái cảnh “mình tôi trên bãi khuya” chỉ còn là hoài niệm trong tâm tưởng mà thôi, vì Nha Trang ngày nay đã thành một Pattaya phiên bản Việt Nam.

Người Nga ở Nha Trang

Ở Nha Trang có rất nhiều du khách người Nga và người Tàu. Tôi nói cảm tưởng của tôi về người Nga trước. Tôi không biết bắt đầu từ đâu để mô tả cảm nhận cá nhân về người Nga ở Nha Trang nhưng cảm giác chung là thấy khó hòa nhập với những du khách này, một phần là do bất đồng ngôn ngữ, nhưng phần khác có lẽ là do phong cách của họ.

Khác với du khách Tàu thích chụp hình, du khách Nga thích tắm biển. Bãi biển nào cũng đầy người Nga, và rất dễ nhận dạng họ. Không biết mấy du khách này bên Nga thuộc thành phần kinh tế nào, nhưng ở đây họ là những du khách **kém thân thiện, kém văn minh, thiếu lịch sự, và có khi thô lỗ**. Nghe các nhân viên phục vụ nhà hàng và quán ăn nói về du khách Nga, tôi chỉ biết lắc đầu khó tin. Chẳng hạn như họ rất tiết kiệm nụ cười. Tôi chưa thấy du khách Nga nào cười, dù chỉ là cười bằng mắt, để chào một người du khách đồng hành trên biển. Họ nhìn mình với ánh mắt lạnh lùng, thiếu thiện cảm. Hình như đại đa số họ không biết tiếng Anh, nên dù mình có hỏi một câu thân thiện, họ vẫn

nhìn mình không trả lời mà cũng chẳng cười, giống như nhìn... hình sự. Hay họ thiếu tính văn minh, lịch thiệp. Sự phiền phức nhỏ nhưng nó giúp tôi so sánh cái văn minh của người Âu Mỹ với người Nga.

Khách sạn tôi ở có nhiều khách Nga. Cứ mỗi lần tôi bước ra khỏi thang máy là mỗi lần tôi phải nói nhỏ “excuse me”, vì những cái thân thể khổng lồ kia đứng ngay trước cửa thang máy chắn lối đi. Hình như họ không có thói quen nhường cho khách trong thang máy (?), nên vô tư đứng chắn đường ra. Còn ở các nước khác, kể cả Thái Lan, người ta lịch sự nhường cho mọi người bước ra khỏi thang máy. Có lần trong một khách sạn 5 sao, tôi và anh đồng nghiệp người Úc kinh ngạc khi thấy mấy người Nga trong bộ đồ tắm đầy nước và cát, còn tay thì cầm điều thuốc lá ngay giữa đại sảnh! Tôi thật sự ngạc nhiên khi thấy mấy người Nga ở đây hành xử kém văn minh như thế, và tôi nghĩ họ tệ hơn cả người Tàu nữa chứ.

Chẳng hiểu sao cứ mỗi lần nhìn mấy người Nga tôi lại nhớ đến cái nước gọi là “Liên Xô” và những cái hệ quả nó để lại cho Việt Nam. Nhớ hôm “tán dóc” với người phụ trách hồ bơi của khách sạn, khi được hỏi về du khách Tàu và Nga, anh ta ngán ngẩm than *“tôi rầu với mấy ông Nga này quá, anh ơi!”* Cái căn cước của mấy du khách này vẫn còn ám ảnh người Việt Nam và làm hại kỹ nghệ du lịch Việt Nam.

Nhớ thời thập niên 1980 Nhà văn Duyên Anh có xuất bản cuốn tiểu thuyết có tựa đề là “Một người Nga ở Sài Gòn”. Cuốn tiểu thuyết viết về một kỹ sư dầu khí người Nga sang Việt Nam làm “chuyên gia”, anh ta gặp và yêu một cô gái Việt xuất thân từ chế độ cũ. Cô gái khinh bỉ anh kỹ sư và chửi anh thậm tệ, vì cô xem những người Nga như là đám người kém văn minh và đi xâm lăng Việt Nam. Thế nhưng chàng kỹ sư vốn xuất thân từ một gia đình trung lưu vẫn yêu cô gái Việt. Tuy nhiên, cơ quan của anh ta phản đối, không chấp nhận cuộc tình dị chủng và nhất là một cô gái “ngụy”. Thế là anh chàng kỹ sư tự sát chết, còn nàng thì cũng “gian nan” với chính quyền.

Tác phẩm “Một người Nga ở Sài Gòn” ít được đọc giả trong nước biết đến, nhưng đó là một trong những sáng tác có giá trị của Duyên Anh. Trong sáng tác này, Duyên Anh mượn câu chuyện tình dị chủng để nói lên suy tư của ông về thân phận con người trong mối tương quan dằng xé của chủ nghĩa toàn trị và ý thức hệ. Ông tự hỏi “liệu con người có được gần gũi, san sẻ và thương yêu con người mà không bị móng vuốt của chủ nghĩa cào cấu chảy máu không?”

Người Nga ở Nha Trang ngày nay sang Việt Nam trong một tư thế rất khác với người kỹ sư trong “Một người Nga ở Sài Gòn”, vì họ là du khách. Trên lý thuyết, họ giúp làm giàu Việt Nam, vì tạo ra công ăn việc làm cho người địa phương. Nhưng trong thực tế thì sự có mặt của họ làm cho kỹ nghệ du lịch VN nghèo đi. Mấy năm trước khi người Nga (và nay lại thêm người Tàu) đổ bộ, Nha Trang là điểm đến số 1 của du khách phương Tây và Mỹ, nhưng **ngày nay hễ chỗ nào có du khách Nga, thì chỗ đó không có du khách Tây. Du khách Tây thậm chí còn khuyên đồng hương họ là nên bỏ qua Nha Trang trong hành trình thăm Việt Nam!**

Người Trung Hoa ở Nha Trang.

Nha Trang cũng có rất nhiều du khách Trung Hoa. **Du khách Trung Hoa đi đến đâu là đem theo những thói hư tật xấu của họ đến đó. Họ ồn ào, họ mất lịch sự, họ thiếu văn minh, họ ngông nghênh, họ phô trương, họ háms ăn, v...v...** Nghe các tiếp viên nhà hàng ở đây “hài tội” du khách Tàu cứ như là nghe một câu chuyện không có hồi kết.

Cái thói háms ăn của du khách Trung Hoa ghê gớm đến nỗi nhà hàng không dám mở buffet cho họ vì chỉ có lỗ! Khi chúng tôi đang ngồi ăn cơm, một đoàn Trung Hoa vào xí xô xí xào chỉ vào chúng tôi, làm tôi giật mình chẳng biết chuyện gì xảy ra. Hóa ra, họ muốn ăn món canh chua và cá kho tộ như chúng tôi ăn. Nhưng cái hành vi chỉ trở như vậy thiệt là kỳ cục, không hiểu nổi. Một hôm, khi chúng tôi đến quán ăn, chúng tôi chọn tầng trên cho yên tĩnh, ai dè sau đó một đoàn Trung Hoa đến làm tan vỡ cái không gian

của chúng tôi. Tôi chưa gặp một người dân Nha Trang nào mà có cảm tình với du khách Trung Hoa ở đây.

Cũng như người Nga, du khách Trung Hoa chẳng đem lại lợi ích gì đáng kể cho người địa phương và cho Nha Trang. Họ đến đây theo đàn, và họ dùng dịch vụ du lịch của họ ngay tại Nha Trang. Họ ít khi nào mua hàng Việt Nam mà thường mua đồ “Made in China”. Nếu mua, họ rất thích cà phê và đậu phộng. Thậm chí, còn có quan chức hoặc gia đình quan chức tiếp tay cho những cánh tay nối dài của kỹ nghệ du lịch Trung Hoa.

.....

Sự có mặt của du khách Nga và Trung Hoa ở Nha Trang cũng có nghĩa là thành phố này không thu hút được du khách giàu có từ phương Tây. Du khách Mỹ, Pháp, Úc hầu như vắng mặt ở Nha Trang, vì họ không thích hay không cảm thấy thoải mái trước sự hiện diện của hai nhóm người này. Ngay cả Việt kiều cũng “né” những nơi có đông người Nga và Trung Hoa.

Thành ra, tuy Việt Nam nói là có tỉ lệ tăng trưởng cao về du lịch, nhưng tôi e rằng đó chỉ là một mặt của con số, vì sự tăng trưởng đó kém phẩm chất, do chỉ thu hút khách có phẩm chất kém như Nga và Trung Hoa mà thôi.

Người Việt dân dần dần mất Nha Trang

Ở một khía cạnh nào đó, Nha Trang không còn là của người Nha Trang. Người Nha Trang cảm thấy mất bãi biển, dần dần mất đất cho các tập đoàn buôn bán đất đai. Họ cảm thấy như là người ngoài cuộc trên mảnh đất mà cha ông để lại. Rốt cục là có hai thế giới ở Nha Trang. Một bên là người địa phương và một bên là du

khách quốc tế. Một bên là hào nhoáng, ăn chơi, đàn đúm của người Nga và Trung Hoa; một bên là lao động, cặm cụi làm mướn cho cái thế giới ăn chơi kia. Hai cái thế giới này chỉ cách nhau một vài con đường!

Nha Trang xưa yên bình, thơ mộng

Những khách sạn sang trọng dọc theo bờ biển chỉ dành cho du khách (hay những người từ Hà Nội), chứ đâu phải của người địa phương. Chỉ cần không đầy 3 phút đi bộ thì chúng ta sẽ thấy một thế giới khác, thế giới Việt Nam. Người địa phương làm quần quật mỗi tháng cũng chỉ có thu nhập 3-4 triệu đồng mỗi tháng, chưa đủ tiền phòng một đêm ở khách sạn sang trọng trên **con đường mang tên Trần Phú**. Và, họ cũng chẳng có nhu cầu để ở các khách sạn đó. Bãi biển Nha Trang chỉ thấy toàn người Nga, rất hiếm người địa phương. Có thể nói người Nha Trang (và cả người Việt chúng ta) đang dần dần mất cái bãi biển đẹp này vào tay các “đại gia”. Giá cả ở con đường du lịch Nha Trang đắt đỏ kinh khủng. Một cái quần jean hiệu Levi, không biết thật hay giả, giá gần gấp hai so với giá bên Mỹ (tính bằng USD)! Ngay cả hàng nội địa như An Phước giá cũng rất cao gấp hai hoặc gấp ba lần so với một cái áo của hãng Tommy hay Polo bên Mỹ. Tôi không rõ ai là khách hàng của những loại hàng này. Có lẽ chính vì thế mà du khách cũng ngần ngại tiêu tiền ở đây.

Viết về Nha Trang thì không thể nào viết đủ khi mình chưa có trải nghiệm đầy đủ. Nhưng cái ấn tượng làm tôi thất vọng nhiều nhất là thấy cái phố biển này thành một Pattaya. Trong cái Pattaya phiên bản Việt Nam này trông vắng cái biểu tượng văn hoá hay đang dần dần đánh mất nó. Thử tưởng tượng một thành phố như Nha Trang mà không có tiệm bán báo! Ấy vậy mà đó là một thực tế ở thành phố biển này. Tôi không tìm ra một tiệm bán báo tại khu trung tâm thành phố. Nguyên cái con đường dài dọc theo bờ biển không có một tiệm sách! Quán cà phê, quán ăn, quán nhậu thì đầy đường; nhà sách thì “hoàn toàn không”. Một thành phố lao vào phát triển kinh tế du lịch mà mất đi nền văn hóa vốn có thì có khác gì một thành phố thiếu linh hồn.